NY TID.

ORGAN FOR

SOCIALISTISK UNGDOMSFORBUND I DANMARK.

NR. 2. | ABONNEMENT 55 ØRE HALVAARLIG. | NOVEMBER. | ENKELTE NUMRE 10 ØRE. | 1904.

Kom ud, Kammerat!

der ringes til Storm mod Kirke og Stat, mod det hele forbandede Samfund, hvor vi kun fødes til Lidelser og Savn fra Vuggen til Graven, mod det Samfund, der for Frihed byder os Trællekaar og Trællesind, det Samfund, der for Sundhed og Lykke giver os Sygdom og Sorg, mod det Samfund, der udbytter og nedbøjer os, som det har udpint og nedbøjet vore Forældre, det Samfund, der har gjort vort Arbejde til en Tortur og vort Hjem til et Rum, hvor vi kun kan spise og sove for at reproducere Arbejdskraften til næste Dags Udbytning, mod det Samfund, der tvinger den ene Halvdel af os til at arbejde indtil Overanstrængelse, medens det kaster den anden Halvdel ud i Arbejdsløshedens Fortvivlelse, mod det Samfund, der i vor Barndom byder os Sygdom, Sult og Savn, i vor Ungdom Slaveri, i vor Manddom—Ledighed og Fortvivlelse og i vor Alderdom et usselt Fattighuskammer, det Samfund, der ved Magt og Brutalitet oplærer os til at være Røvere og Mordere. — Dette Samfund hviler paa Tyvens og Røverens Principper. Dette Samfund er bundfordærvet, og enhver, som føler sig tilfreds, har sagt Farvel til alt ædelt og godt.

Kom derfor ud enhver, som er utilfreds med denne elendige Tilværelse! kom ud enhver, der vil stræbe fremad og opad, stræbe mod større Lighed, større Frihed og større Lykke, kæmpe for en fælles Sag og for en fælles Menneskehed.

Klokken kalder Jer alle til Kamp mod Slægtens Fordærv.

Den kalder paa dig, der blegner og visner bag Kasernens og Fabrikens Mure, som den kalder paa dig, der pløjer Bondejord og endnu æder Herrens Brød. Den kalder paa alle Jer, der endnu ikke er sunket ned i Sløvhedens slaviske Taal. Den kimer og kalder: kom ud! kom ud! hver lidende — hver stræbende og stridende! lad os samle os alle i Oprørets Hær under Oprørets Fane. Vi, *vi* har intet at miste men en Verden at vinde.

Derfor — kom Kammerat, lad os kime med Klokken og vække de Tusinder af Lidelsesfæller, der endnu sover de undertryktes Søvn, vække dem op til Forstaaelse af deres eget Værd som Menneske. Lad os vise dem den store Uretfærdighed, de ved deres passive Holdning er med til at opretholde — den store Uret, Privatejendomsretten, der er Skyld i alle vore Lidelser, i hvert Suk, hver Klage og hver Forbrydelse. Lad os slaa fast i deres Bevidsthed, at denne Ret er en *Uret* for Underklassen, en Uret for dem, der intet ejer.

Lad os forklare dem, hvorledes Overklassen i Kraft af denne Uret hver eneste Dag stjæler Udbyttet af vort Arbejde, at alt hvad Overklassen ejer af Rigdom, Huse, Klæder, Fødemidler, Smykker, ja hele den bestaaende Kultur kun bestaar af ikke betalt Arbejde. Lad os vække dem til Forstaaelse af deres økonomiske og politiske Interesse, saaledes at den opvoksende Ungdom inden for Arbejderklassen vil udfolde en endnu mere levende Deltagelse i Kampen for en bedre Tilværelse, end de ældre har formaaet.

Paa denne Maade vil vi lægge et stort og stærkt Grundlag for et frit og selvstændigt Aandsliv i Arbejderklassen. — Thi hvad kan det nytte, at vi har et Par Øre mere i Løn, hvad kan det gavne, vi har Repræsentanter paa Tinge at tale vor Sag, naar vi selv er bundne i Uvidenhed om hvad det er for et Maal, vi vil naa, hvad kan det hele blive til, saalænge Overklassen uantastet gennem Skoleopdragelse paadutter os sine Interesser og Opfattelse, ja, hvad skal det blive til med vor økonomiske Frigørelse, naar vi selv er aandelige Slaver, hvis hele Aandsliv er bundet i Fordom og Mørke. Saalænge vil vi kæmpe forgæves, og vor Kamp vil være resultatløs, da Kampen opsluger Kampens Resultater, saaledes kan vi fremdeles kæmpe uden at komme vor Frigørelse et Skridt nærmere.

Det er derfor paa Tide, at Arbejderne faar Blikket aabent for, at den faglige og politiske Kamp kun er Dagen og Vejen, saalænge den ikke resulterer i dette, at Arbejderne mere og mere tager Del i Kulturens Goder. Tilkæmpede du dig 10 Øre mere i Timen i Gaar, og du spiser dem op i Dag, tager Kapitalisten dem igen gennem Arbejdet i Morgen, og du er lige vidt; men bruger du dem til at tilegne dig en Part af Videnskabens, Kunstens eller Litteraturens Resultater, da har du tilegnet dig noget, som Kapitalisterne maa lade dig beholde, noget, som i første Linie højner og forædler dig selv, noget, hvormed du kan højne og forædle dine Klassefæller med og dermed Arbejderklassen.

Ja, Kammerat, deri ligger vor største Mission: samtidig med at den økonomiske Udvikling gør Overklassen mindre og Arbejderklassen større og større, maa vi ved alle Midler rejse Arbejderklassen i aandelig Styrke og Selvstændighed, gøre Kravet til Livet større og derved befordre den Utilfredshed, der engang maa blive saa stor, at den styrter det bestaaende Samfund i Gruset for at rejse et nyt og bedre uden Undertrykkere og Undertrykte.

Denne Opgave er ædel og stor og den socialistiske Ungdom værdig, thi her skal ikke opdrages nogle enkelte Agitatorer, men her skal de store forædlende Tanker befrugte de tusinde Hjerner, forædle de tusinde Menneskesjæle, sende Lys og Haab ind i Kasernernes og Hytternes Hundredetusinder mørke Hjem, vække det døde af Dvale og samle den levende Ungdom under Oprørets røde Fane.

Fanen er hejst — Stormen begyndt! Klokken kimer og kalder — paa Dig.

Rvl.

Vi Unge.

Sikre, paa
vor Sag engang vil sejre,
retter vi vort Skydts
mod alle andre Lejre.

Som en Storm
farer vi frem
imod dem,
der forsvarer vor Samfundsform.

... som en Storm,
der uden Panser,
vaabenløs, men med en indre,
ilter Styrke bøjer Fjenden ned.

... som en Storm,
der ikke standser,
selv om alt, hvad der kan hindre,
alt, som rager opad, rives ned.

— — —

Som en Storm
jager vi Taagen bort,
og en Samfundsform,
der er helt abnorm,
kan i Lyset kun leve kort.

Mikkel Christensen.

Frihed, Lighed og Broderskab er ikke længere de samme Begreber, som de var i Guillotinens Dage, men det er rigtigt, at Politikerne ikke fatter det, og derfor er det, jeg hader dem. Disse Mennesker ønsker kun partielle Revolutioner, Revolutioner i de ydre Former, i Politiken. Men det er rene Bagateller. Der er kun ét, som hjælper: at revolutionere Sindene. Undergrav Statsideen, sæt i dens Sted den spontane Handling og den Ide, at det aandelige Slægtskab er den eneste Betingelse for Enhed, og I vil udvikle Grundbestanddelene af en Frihed, som fortjener at ejes.

Henrik Ibsen.

(Breve til Georg Brandes.)

Religion og Religionundervisning.

I et af det kirkelige Udvalgs Møder udtalte en Biskop, fhv. Professor ved Universitetet: „den socialistiske Stat gaar ud fra, at Religionen er en Privatsag. Det er sandt, men den er mere end det; den er en stor Samfundssag. Ved at se hen til den moderne Stat kommer vi ikke blot til en konfessionsløs, men til en religionsløs Stat. Den Dag kommer vel — men skal *vi* være med til at fremskynde det?“

At den ærede Biskop har den Opfattelse, at Religionen er ej alene en Privatsag, men en endog stor Samfundssag, er jo ganske vist ikke mærkeligt, det vilde være skammeligt og lidet værdigt, om han ikke tænkte saa,om han lod sig lønne af Samfundet for at gøde og grøfte for en Sag, han selv maatte erkende var ingen Samfundssag, end sige en stor.

Men ovenciterede Ord lader altsaa formode, at denne „Samfundssags“ Forkæmpere har Øjet aabent for og frygter for, at deres Anskuelse er ved at miste Fodfæstet, at der er en „anarkistisk“ Tilbøjelighed hos Folk til at sige sig fri fra Formynderskab, Autoritet og Ledebaand paa dette Felt — i den Grad, at „Samfundssagen“s Vaabendragere inden føje Tid med Sorg maa se denne Tilbøjelighed give sig Udslag i Staten og dens Love.

Og Biskoppen tager sikkert ikke fejl; Videnskabens Resultater, selv om altid docerede for „Folket“ med en vis, efter Docenten forskellig Tendens, har fundet større og frugtbarere Jordbund og er ved at opsuges i den almene Bevidsthed og denne Tilegnelse af menneskelig Viden og Resultaterne af Menneskeaandens Snille sker i Nutiden utvivlsomt langt hurtigere end tidligere, uundværlig som den i vore Dage *maa* blive ved den mere skærpede Kamp for Tilværelsen, ved at man indser det nødvendige i Erhvervelsen af størst mulig Kundskab under den stadig mere vidt drevne Udformning af Nutidssamfundets økonomiske System, Kapitalismen.

Aldrig har der været saa skarp en Adskillelse mellem den officielle Videnskab og den officielle Religion som nu i den nyere Tid, og det maa sikkert tilskrives den officielle Religions Repræsentanters mindre Modtagelighed for det ny, deres næsten principmæssige Holden-fast ved alt gammelt og overleveret, at denne Adskillelse træder skarpere frem. — Man vil ved at se tilbage i Historien se, hvorledes den officielle statsanerkendte Religion har staaet Side om Side med, tildels haft de samme Repræsentanter som den officielle statsanerkendte Videnskab. Det er en ret naturlig Følge af den nøje Sammenhæng mellem Tro og Videnskab, mellem et Menneskes Tro, Religion og hans Viden.

Man kan maale et Menneskes Viden efter hans Religion.

Se hos den „vilde“; hvad er det, der er hans Religion? Man kunde kalde den: en Erstatning for Tilfredsstillelse af hans umættede Videbegærlighed, en Supplering af den. Det ligger Menneskene i „Blodet“, at ville vide Besked, at ville gribe om sig og fornemme, hvad det er, der omgiver dem, hvor Aarsagene er til, hvad der sker om dem, og den „vilde“ vil ret naturligt spørge sig selv og søge efter, hvad Grunden er til det, hvis Aarsag ikke ligger lige for og ikke umiddelbart kan erkendes — hvorfra Regn, Torden stammer, hvordan Træer, Dyr, Menneskene fødes, vokser og gaar til Grunde i stadig Kredsløb. Hvor hans Erkendelse her hører op, skaber han sig en Forklaring, en Mening om, hvad der er derudover. Og de ypperste, bedst begavede blandt hans Stammefrænder, hans Videnskabsmænd, Medicinmænd eller hvad han kalder dem bliver ogsaa hans Præster, de giver ham Midlerne til at kunne danne sig et Begreb om Tilværelsen, skabe sig en Religion.

Vi vil se gennem Historien, at den højeste Viden eller rettere den af Staten som saadan autoriserede, repræsenteres af Religionens Vogtere Naturligvis er det som Regel blevet glemt at lade „Folket“ sætte sig i Besiddelse af denne Viden og lade det selv uddrage de Slutninger, der kunde lede til en velbegrundet Opfattelse af Tilværelsens Gaader, man har valgt det ulige bekvemmere gennem Opdragelse og Kirke at servere Folkets Religion færdiglavet. Dog hvor paatrykt end et Folks Religioner, hvor stærkt det end er præget af Autoritetstro, man vil dog finde Forskelligheder; ligesom den danske Folkekirketro stadig skifter, skifter efter den større eller mindre Del af Tidens Kundskabsfond, Folkekirkens Præster og Menighedens Medlemmer har optaget i sig, saaledes findes ikke to Medlemmer i samme Trossamfund med samme Religion, den enkeltes egen daglige Erfaringsomraade, hans Stilling i Samfundet, hans Fantasi, hans Forestillingskreds, mangt og meget bidrager til at give hans Tanker om, hvad der er ud over det, han ved og kan erfare, hans Religion, et for ham særligt individuelt Præg. Og større vil denne Forskellighed blive under den i nyere Tid fremtrædende Forskel mellem autoriseret Viden og autoriseret Tro.

Naar vi saaledes ser, hvorledes ens Religion, ens Livsanskuelse er saa nøje knyttet til ens personlige Erfaringer og Kundskab, maa det Ord Religionsundervisning forekomme os saa selvmodsigende: Religion, ens personlige Opfattelse af Tilværelsen, kan man tænke sig Undervisning heri paa anden Maade end Tilegnelse af større Viden for at kunne fundere denne sin Opfattelse? Ja, Staten kan! Religionsundervisning vil sige at paatrykke Barnet en bestemt Livsopfattelse *uden* at udlede den fra Barnets egne Erfaringer, men omvendt søge at faa Barnet til at se al dets egen Erkendelse i Belysning af denne paatrykte Opfattelse, *ikke* ved Udvikling af Barnets Erfaringskreds at give det et Fundament, der kunde gøre Livsanskuelsen fyldigere, mere logisk stemmende med Livet.

Naturligvis kan indirekte Paavirkning og derved Paatrykning af anden Opfattelse, en vis farvet Fremstilling ikke umuliggøres, men ganske nogent og utilsløret ser vi Staten fra vor tidligste Barndom praktisere sit Autoritetsprincip, ved direkte Trang at lede bestemt Anskuelse ind, ved brutal Magt kvæle hver Selvstændighedsspire, kørt udtrykt; anlægge hele Undervisningen paa at indpode et vist Syn paa Tilværelsen, en vis Samfundsopfattelse, der kan blive særdeles praktisk for Staten.

Vi ser med den bekymrede Biskop, hvorledes f. Eks. i Frankrig den Tanke er ved at faa Magt i Staten: „Vi vil ikke i vore Skoler paatrykke en bestemt Religion — det er os ingen Samfundssag, nej vi vil vore Børn skal faa Del i saa stor Viden som muligt, lad dem saa selv eller ved deres Forældres Paavirkning finde sig en Livsopfattelse. Staten blander sig ikke i Folkets Tro.“

Vore Biskopper og Præster behøver dog ikke at ængstes, for at nogen Stat skal undlade gennem sine Skoler og Skolens Embedsmænd at indprente, direkte eller indirekte, Autoritetsprincippet, Troen paa Staten og Loven, en saa selvmorderisk Handling indlader sikkert intet Parlament ingen Stat sig paa.

Men lad os faa rammet en Pæl gennem den Mening, at Religionen er en Samfundssag, at det er en stor Samfundssag at paatvinge Folk en vis begrænset, falsk Erkendelse af dem selv og de Forhold, de lever under. Det er ikke Samfundssagen, nej, men *det* er Samfundssagen, ved ændrede økonomiske Forhold gøre det muligt for de mange at erhverve sig den størst mulige Erkendelse og derved skabe sig *sin* Religion, *sit* Forhold til Tilværelsen og dens uløste Gaader, *sin* Livsanskuelse, og denne Opfattelse, man danner sig, hvorpaa man lever, er det privateste, det mest personlige Forhold, som ingen Stat, ingen Lov, intet Menneske kan kalde Samfundets Sag, den er min *egen*.

Autoritetsprincippet, Formynderskabstendensen stikker sit Hoved frem overalt, vil tage Herredømmet over dine aller personligste Forhold, hvordan du maa tænke, endog hvordan du skal elske. Slaa det Princip ned! kræv Retten til at være dig selv! kræv Hensyn til dit Selv!

A.

Tortur er Tyranniets sidste Argument.

Ærbødighed for avtoriteten.

Fra vor spæde barndom indpodes vi ærbødighed for avtoriteten, for loven, for politiet; i alle henseender lægges der an paa at kvæle vor uafhængighedsdrift, overalt i samfundet er politiet og loven paafærde ved forordninger og bestemmelser for at kvæle al initiativ. Vi kan ikke gaa et skridt i det daglige liv uden at støde paa disse bestemmelser, som regulerer al vor færden. Og saa forkvaklede er vi blevne, at de fleste af os selv bidrager til at opretholde denne respekt for avtoritetet, for politi og love. Er der lidt ivejen mellem to mænd, straks raabes der op om politi, istedetfor at folk kunde ordne deres sager indbyrdes. Skal en smule bom fjærnes, maa hele den høje rigsdag med det utrolig meningsløse lovmaskineri i bevægelse for at skaffe en lov om bommes ophævelse.

Ærbødighed for loven og avtoriteten har til alle tider og i alle lande været aarsag til folkenes og frihedens undertrykkelse.

Denne ærbødighed for avtoriteten var grundlaget for oldtidens slaveri og for bondestandens fornedrelse, for de kristnes martyrdød og inkvisitionens rædsler, og den arabiske kulturs ødelæggelse i Spanien. Den bragte Giordano Bruno og Huss paa baalet, og Galilæi paa pinebænken. Den fik folkene til i saa lange tider at sukke under grusomme ofte vanvittige herskere, til at finde sig i revolutionens rædselsregimente og til at blive begejstret for en „genial“ massemorder som Napoleon; den var skyld i den hellige alliance.

Det er den, som endnu faar ellers frisindede folk til at begejstres for en Napoleon, en Bismarck og en Moltke, som var skyld i saa uendelig megen elendighed, og som bragte verden saa langt tilbage, alene ved den *begejstring* for krigerhaandverket, den fremkaldte.

Det var den, der bragte slaven i oldtiden og arbejderen nu om dage til at nøjes med det, de haver: ja fik dem til at fornedre sig til at kysse den haand, som mishandlede dem.

Ærbødighed for avtoriteten fik tusinder og atter tusinder af mennesker til i gamle dage at bøje knæ for et billede af sten eller træ og til endnu at underkaste sig et ukendt højere væsen.

Den var skyld i Grachernes død og saamange opstandes underkuelse, og den er aarsag til finnernes træghed og taalmodighed, polens undergang og mordene paa Armenierne.

Den er aarsag til hadet mellem tyskere og franskmænd, tyskere og danske, italienere og østrigere, og den er det, der er skyld i de forbandede krige: aarsag til det særsyn i vore dage, at tusinder og atter tusinder af stakkels mennesker viljeløse som dyr lader sig føre til slagterbænken i denne paa massemord og grusomheder rigeste krig, verden nogensinde har set.

Den faar folk til at tro paa en zar Nikolaus's fredsvenlighed og en kejser Wilhelm's arbejdervenlighed.

Ærbødighed for avtoriteten er aarsag til saa megen feighed og dumhed, skyld i saamegen angiveri og lumpenhed, grunden til overtro paa kongers og kejseres og pavers hellighed og ufejlbarhed og parlamentarismens bedrageriske løfter; den faar folk til uden modstand at trække i militarismens slavedragt og vende geværet mod deres brødre i tilfælde af oprør.

Og ægteskabets meningsløshed og kvindens underkastelse under mandens raaheder og prostitutionens forbandelse — det er dens værk.

Den er grunden til kirkens magt over sjælene og missionens fremgang blandt „de vilde“.

Den er det, som faar kvinden til at føle skam, fordi hun har født sit barn i et frit forhold uden præstens velsignelse eller borgmesterens indblanding.

Den var det, som fik de engelske præster til med held at advare mod kloroformens anvendelse i fødsler, da der staar skrevet, „du skal føde dine børn med smærte“. Og det er den, som skræmmer folk fra at antage videnskabelige sandheder, naar de ikke stemmer med traditionerne eller de gængse meninger.

Overalt og til alle tider har avtoriteten sat skranke for friheden og udviklingen. Derfor ned med al avtoritet og al ærbødighed for avtoriteten.

Rolf Hammer.

Menneskene skulde ikke være Herre og Trælle: thi alle Mennesker ere født til Frihed.

Abraham Lincoln.

Unge Arbejderkvinder.

Vi lever i et Samfund saa rigt paa gyldne Skatte som intet tidligere: Lagre og Butikker bugner af Rigdomme og Overflod, og daglig produceres der saa rigeligt, at mange Tusinde Mennesker flere end de, der lever, kan fødes og klædes deraf. Dog lever der midt i denne Herlighed Millioner af Mennesker i Nød og Fattigdom, ja Elendigheden vokser ligesaa stærkt som Rigdommen. Nogle faa Mennesker ejer uhyre Værdier, som daglig forøges, uden at de rører en Finger derfor, og vi ved dog, at Rigdomme hverken kan skabes eller forøges uden Arbejde; de bør derfor ganske naturlig tilfalde dem, der arbejder; men vi er blevne saa vant til at se det modsatte, at ingen undrer sig derover: Arbejderne betænker ikke Størrelsen af den Uret, *der bliver begaaet imod dem, mange* finder endog denne Ordning rigtig og naturlig, og blandt disse træffer vi især Kvinderne. De kender intet til de Forhold, hvorunder de lever; hænder der noget i deres Arbejdsforhold, der synes at være dem til Gavn, udbreder de sig i Lovtaler over det herlige Menneske, for hvem de arbejder uden nogensinde at betænke den egennyttige Aarsag hertil; thi hvad der end sker paa Initiativ af en Arbejdskøber, er det først og sidst beregnet paa at gavne ham selv, og det viser sig stadig, hvordan Kapitalisterne baade kan bruge og misbruge Arbejdskraften, der frit staar til deres Raadighed. Mændene har imidlertid forlængst indset dette og samlet sig til Kamp mod deres Udbyttere, hvorimod de fleste Kvinder endnu staar som tamme Faar, der roligt lader deres Herre afklippe Ulden, fratage dem det eneste, de ejer, uden at de finder noget oprørende deri. Kun nu og da føler enkelte sig forurettede, men de maa tie og taale; thi de ved, at dersom de ikke er tilfredse, kan de gaa, der er nok, der stiller sig i deres Sted.

Deri ligger en stor Del af Kapitalisternes Magt. Hvor vilde det ellers være muligt at byde Syerskerne saa elendige Kaar at leve under, som Tilfældet er. Vi ved, hvorledes disse Kvinder friste Tilværelsen. De arbejder Dag og Nat, Aar efter Aar uden Frihed, uden tilstrækkelig Hvile; de faar altid den billigste og derfor ogsaa den daarligste Kost; de bor oppe under Taget i et usselt lille Kvistkammer, hvis eneste værdifulde Genstand er Symaskinen, og bøjet over den sidder Syersken, næsten altid forkølet, ødelagt af Regn og Kulde, der trænger ind gennem de aldrig tætte Vinduer, gennem Dørens Sprækker — stadig i Slud og Træk, og hvor skulde det være hende muligt af sin usle Løn at skaffe Brændsel nok til blot nogenlunde at værne sig herimod.

Syerskerne er desværre ikke de eneste Kvinder, der i Stilhed lider under Kapitalens Tryk, selv Fabriksarbejderne, som dog, skulde man tro, bedre forstod Tidens Krav, er ikke komne stort videre; vel er mange af dem organiserede ligesom Mændene, men til Trods for dette underbyder de dog Mændene paa Arbejdsmarkedet.

Vi ser daglig, hvorledes Kapitalisterne byder en Kvinde en Trediedel af, hvad de byder en Mand for samme Arbejde, og hun modtager Tilbudet, thi hun kan leve deraf, og vi ved, at Grunden dertil er, at hun kulturelt er Manden langt underlegen.

Alt, der hænder i dette Samfund, ser Kvinden i et falsk Lys; aldrig lukker de Øjne og Øren helt op; paa næsten alt er deres Syn overfladisk og ligegyldigt; Enighed i Handlinger kender de ikke saalidt som en fælles Optræden overfor deres Udbyttere. Det gaar altid saaledes, at nogle har lidt bedre økonomiske Kaar end andre, de har deres Hjem og Forældre, og det gælder nærmest for dem om at tjene til Pynt og Fornøjelser; de tænker aldrig paa, at de ved deres lille Behov tvinger Lønnen ned ogsaa for deres Kammerater, som maa anvende al deres Fritid til at regne ud, hvorledes de skal faa den usle Løn til at slaa til: en har et lille Barn at sørge for, en anden har sin gamle Moder at forsørge, nu da man ikke længere har Brug for hendes Arbejdskraft. For saadanne unge Kvinder er Tilværelsen frygtelig, men de kan ikke gøre noget for at forbedre deres Kaar, om de end finder Forholdene nok saa umulige, de støder altid paa en uoverskridelig Skranke: De, der ikke absolut behøver mere Løn, end de faar, gaar aldrig med til at bekæmpe deres Udbyttere, de besvarer et hvert Udtryk for deres Kammeraters Lidelser med Haan, og paa den Maade hjælper de deres fælles Tyran til ret at træde deres ulykkelige Kammerater i Støvet.

Der hersker blandt Kvinderne en næsten utænkelig Reaktion, der ofte giver sig Udslag i en meget smaalig Kritik overfor hverandre. Naar en ung Pige bliver Moder, er hun næsten altid udsat for sine Kammeraters Haan og Spot. Trods det, at dette Forhold er en absolut Betingelse for hele Menneskehedens Eksistens, hører man altid nedsættende og haarde Ord om den unge Moder, hvilket viser, hvor tankeløst og overfladisk Kvinder bedømmer hverandre og overhovedet alt, hvad der foregaar. De enkelte Tildragelser i dette elendige Samfund diskuterer de uden at undersøge Aarsagen til nogen af dem; dersom de gjorde det, vilde de før eller senere komme til det Resultat, at den var fælles for dem alle. — Med Afsky og Væmmelse og dybeste Foragt læser den af Fordomme forblindede unge Pige, hvorledes en ung Moder dræber sit lille Barn. Fordomme, Autoritetstro og Lovlydighed har forlængst udslettet ethvert selvstændigt Retsbegreb, Lov og Ret er for hende det samme. Hun læser Ordene, men hvad der skjuler sig bag ved disse, tager hun ikke i Betragtning: det er Barnemord, en afskylig Forbrydelse! men hvad der ligger til Grund for denne Forbrydelse, sporger hun slet ikke om. Den Fortvivlelse, der har drevet den unge Moder til paa denne Maade at skille sig fra sit lille Barn, undskylder hende ikke, og man taler og diskuterer uden at kunne finde Ord nok til at fordømme den ulykkelige, og ingen Straf synes dem haard nok — selv gamle hærdede Dommere, der har en forældet og brutal Lov til Hjælp, dømmer ikke saa haardt og raat som Kvinderne i al deres Uvidenhed, om hvad der foregaar omkring dem hver eneste Dag. Hvis blot de unge Piger vilde lukke Øjnene op, vilde de opdage noget, der hidtil aldrig har beskæftiget deres smaa Hjærner, de vilde se, hvorledes Samfundet hver Dag myrder smaa Børn blot paa en langt grusommere Maade. Hvormange Børn dør ikke af Sot og Tæring, fordi deres Forældre aldrig har kunnet skaffe tilstrækkelig Næring til dem, og fordi de bor i en Baggaard, hvortil Lys og Luft er nægtet Adgang! hvor frygteligt er det ikke, at Børn fødes for at lide Dag ud og Dag ind for omsider at dø. Der er kun den Forskel, at den unge Moder dræber sit Barn for ikke at overgive det til Lidelserne, medens Samfundet muligvis er flere Aar om at dræbe sit Offer, hvis Dødskamp varer saalænge, det lever. Men ikke dette og lignende Forhold var mere værdigt for de unge Kvinder og fremtidige Mødre at drøfte, var ikke Kritik af Samfundsforholdene mere gavnlig end Kritikken af hverandres Ord og Handlinger, for ikke at tale om Haarfrisure og Klædedragt? Enhver Kritik af det bestaaende Samfund er paa sin Plads, thi den, der ikke er imod det, er med det og som Følge deraf medskyldig i alt, hvad der foregaar. De bærer deres Del af Skylden i hvert lille Barns Mord, de er medskyldige i enhver Forbrydelse, eftersom de billiger de Forhold, der skaber Forbryderne, og bagefter er de med til at dømme dem og bliver saaledes Skyld i, at mange Mennesker, der under andre Omstændigheder kunde blive til Gavn for Menneskeheden, nu maa vansmægte bag Fængselets Mure. Ingen af os kan kaste Skylden fra os, dersom vi ikke med al vor Kraft og Energi vil modarbejde den bestaaende Samfundsform og arbejde hen til en ny og bedre.

Elna Christensen.

Økonomi.

Denne Videnskab, der har saa umaadelig Betydning for Enhver, som interesserer sig for og vil tage Del i de sociale Rørelser, bliver ikke altid dyrket i den Grad, som den fortjener. Ganske vist koster det en Del Arbejde at sætte sig ind i en Videnskab, og det fordrer et stort Arbejde at blive fortrolig med de økonomiske Teorier; men har man engang faaet et Indblik i denne Videnskab, saa vækkes Lysten til at vide noget mere; thi det lønner sig i høj Grad for den, som for Alvor søger at forstaa vor Tids sociale Liv.

Det er vel sandt, at det Syn, som den borgerlige Klasse har paa Økonomien, ikke er det samme som de af Socialismen gennemtrængte Proletarer; men dette bekræfter kun den Sandhed, at Samfundets forskellige Klasser, Besiddende og Besiddelsesløse i Kraft af deres forskellige, deres modstridende økonomiske Interesser har forskellige Anskuelser om det sociale Livs Fremtoninger, en forskellig Verdensanskuelse,

Som Illustration hertil tjener et lille Eksempel:

En borgelig økonomisk Forfatter skriver saaledes, at det er Økonomiens Opgave at anvise den Maade, hvorpaa Staterne bedst indretter deres Lovgivning for at fremme Produktionen og Fordelingen paa bedste Maade.*) Hvis Socialisterne vilde gaa frem paa samme Maade, vilde man med største Ret kunne kalde os Utopister, thi det at udarbejde Planer for Produktion og Fordeling, som de første Socialister gjorde, karakteriserede dem just som Utopister; men det karakteriserer ogsaa den borgerlige Videnskabs Standpunkt.

En fransk socialistisk Forfatter siger modsat: „det er ikke Videnskaben, der former det økonomiske Samfund, men derimod det økonomiske Samfund, der danner Videnskaben i sit Billede**)“

Dog denne Opfattelse: at Menneskene gennem deres Tænkning, Videnskab, bestemmer Formerne for Produktion og Omsætning, (Fordeling) er imidlertid endnu fremherskende hos mange. Fra den Opfattelse stammer de talrige Forslag, som adskillige Steder er fremkommen som f. Ex. i Tyskland, og som gik ud paa at støtte Smaadriften i dens Kamp imod Storkapitalen. Dog alle Forsøgene bristede. Alle den Slags Forslag, som er fremstillede uden Hensyntagen til de egentlige virkende Kræfter omend med det Formaal at hjælpe en daarlig stillet Klasse, vil kun bringe Skuffelser; thi selv om et Forslag vedtages paa Papiret, saa vil Resultaterne deraf dog ikke blive de ventede.

Den socialistiske Forklaring af Økonomi er, at den er „Læren om de Love, som behersker Produktionen og Omsætningen af det menneskelige Samfunds materielle Livsfornødenheder“,***) og som saadan søger den at skaffe Klarhed over Spørgsmaalet: Hvad er Aarsagen til, at Produktion og Omsætning gaar for sig paa den nuværende Maade? Hvad er Aarsagen til Rigdom paa den ene og Fattigdom paa den anden Side? Hvorfra stammer Kapitalens Magt, og hvorledes er den selv opstaaet? Hvad bestemmer Arbejdslønnens Højde? Hvorledes fremkommer Forandringen fra et økonomisk System til et andet? Disse og mange andre Spørgsmaals Løsning er Opgaver for Økonomien.

*) Ernst Brandes i „Samfundsspørgsmaalet“
**) Eugen Buret
***) Fr. Engels. Eugen Dyhring

Enhver ved, at de økonomiske Forhold, at Produktions- og Omsætnings-Forholdene, saavel som de dermed sammenhørige Ejendomsforhold er undergaaet store Forandringer i Tidernes Løb. Vore Forfædre med deres ufuldkomne Værktøj og ubetydelige Handel, hvor de enkelte Familier væsentligst producerede for eget Behov, levede under økonomiske Forhold, som ikke paa nogen Maade kan sammenlignes med vore Dages Stordrift, moderne Arbejdsredskaber, store Handelssamkvem, hvor de enkelte ikke producerer for eget Forbrug men derimod for Salg, hvorved Arbejdsprodukterne bliver Varer.

Ligeledes. hvis vi tænker paa Landbruget i Danmark for godt et Aarhundrede siden og og sammenligner det med det for Tiden herskende, saa staar det som en Kendsgerning, at Produktionsforholdene ikke ere konstante, men at de bestandig udvikles og forandres, og derfor: at ville være konservativ paa det økonomiske Omraade er ensbetydende med at ville benægte Fremskridt og Udvikling.

Økonomien bliver saaledes en historisk Videnskab ɔ: den behandler et historisk, et stadigt vexlende Stof; og de Resultater den kommer til, kan derfor heller ikke have en stedse varende Gyldighed.

Naar Økonomien er den Videnskab, som forklarer Betingelserne og Formerne, hvorunder Samfundsproduktionen gaar for sig, saa gælder det altsaa blot Produktionen og Omsætning af Menneskenes materielle Livsfornødenheder, det som danner Samfundets stoflige Rigdom; del er ikke Sundhed, Dygtighed, Kundskaber og lignende Fremtoninger, som her kommer til at spille en Rolle, eller hvis Former skal undersøges, de falder ind under andre Videnskaber. Det. som er det væsentligste i Samfundet, det som danner Samfundets Rigdom, som vore Kapitalister stræber efter at komme i Besiddelse af, som de handler med, som er Kilden til deres Magt og Indflydelse, er materielle Ting, er *Arbejdsprodukter*, er *Varer*.

Nic. L. Petersen.

Jorden tilhører alle, og ingen kan tilegne sig noget deraf for sig alene uden at begaa en Forbrydelse.

Babeuf.

Inkvisition og Tortur i Spanien.

Oversat af *Rolf Hammer*.

(Fortsat)

Ogsaa blandt de af de fængslede, som man ikke kunde rette nogen anklage imod, befandt der sig mange, som blev underkastet tortur.

Der er f. eks. *Gana*, hvis jærnnatur fik ham til at holde sig fast, og som man ikke kunde bevæge til nogen som helst slags tilstaaelse. Nogle dage efter hans fængsling begyndte man at give ham alene stærkt saltet klipfisk i tør tilstand; det blev man ved med i 8 dage uden at give ham det mindste at drikke. Samtidig tvang man ham ligesom de andre til at gaa frem og tilbage uden ophør uden at faa lov til at sove eller endog blot til at sætte sig et øjeblik. Da han ikke vilde tilstaa noget, fik han haandskruer paa og blev pisket og slaaet med stokke. Han holdt sig stadig tapper, derfor knuste man konsdelene paa ham med jærntænger. Af de skrækkelige smærter faldt han gentagne gange i afmagt. Da han engang vaagnede, fandt han sig liggende alene. Han undersøgte sin tilstand og saa, at blodet strømmede frem af hans tæer, han fandt paa jorden en pren med hvilken man havde stukket ham rundt omkring neglene. Hans lidelser var saa overvældende, at han forsøgte selvmord. Han fastgjorde prenen i gulvet og kastede sig med voldsomhed imod den med sit legemes vægt, uden at han dog opnaaede mere end et let saar. Han faldt derpaa i en langvarig bevidstløshedstilstand og vaagnede op i en fæstningsgrav, hvorhen vogterne havde bragt ham, for at luften og solen skulde bringe ham lidt til kræfter.

Af nedenstaaende dokumenter erfarer man autentisk, hvor ivrigt Forqvenadas, Ignatius Loyolas og den hellige Dominikus's efterkommere efterlignede deres forbilleder. Der skete mange mærkelige ting, som den herskende magt endnu til dato har holdt skjult. Saaledes skrev en fangevogter 24de September 1895 til bladet „El Tais", at om natten transportkasser betræssede med usædvanlige pakker var blevet hentet ud fra et skjult Sted og transporteret ud af fæstningen. En fangevogter, som vaagnede ved støjen, bemærkede, at man korte kasserne nedad havet til, men holdt stille tæt ved skrænten, paa hvis top fæstningen hæver sig. Han hørte. hvorledes kærrens indhold plaskende faldt i vandet, og gennem nattens stilhed trængte følgende ord til hans øre: „Man skulde bære sig ligesaadan ad med de andre kanaljer, som med disse to!"

Den næste morgen anstillede fangevogteren i al stilhed efterforskninger, og fandt fangerne Poujols og Arriazas celler tomme. Kort efter fik han at vide, at begge disse mænd var død under pinsler. —

Den 3. oktober gik endnu 9 af de anklagede til grunde paa samme maade.

Alt dette kom frem under forhandlingerne.

En Episode fra Amsterdamkongressen. De amsterdamske Aviser konstaterer — og dette med Rette — at den saakaldte internationale Arbejderkongres langt fra gjorde Indtryk af at være en Arbejderkongres, men meget mere af en Samling Bourgeois. Hvor mange af de 470 Delegerede var for Resten Arbejdere? Sikkert yderst faa.

I „Vrije Soyialist" omtales en Episode, som er ganske betegnende.

Som bekendt var van Kol, en hollandsk Rigsdagsmand, Præsident paa Kongressen; tilfældig forlangtes Ordet af et Medlem af den engelske Delegation, en 80-aarig Hindu, der vilde protestere mod Englændernes Udplyndring og Udbytning af det indiske Folk. Inden van Kol gav Ordet til Hinduen, holdt han en Tale, hvori han med en af Bevægelse dirrende Stemme brændemærkede Englændernes Undertrykkelse og Udplyndring i Indien. Derefter fik Hinduen Ordet og foreslog en Resolution rettet mod Englændernes Fremfærd i de indiske Kolonier, og Resolutionen vedtoges paa Kongressen. Hr. van Kol sagde ikke et Ord om Forholdene i hollandsk Indien, om hvilke Multatuli har givet haarrejsende Skildringer. Og hvorfor? Mon ikke fordi van Kol selv har faaet sine store Rigdomme gennem Udplyndring og Udbytning af de indfødte paa Java og Sumatra? Han er forøvrigt endnu Ejer af store Plantager i hollandsk Indien, og den Udbytning, hvoraf han høster sin Formue, forskønnes ikke derved, at van Kol nu og da leverer et Bidrag til det hollandske Socialdemokratis Kasse. *Efter „Brand."*

Vor Bevægelse

København.

Socialistisk Ungdomsforening har i den forløbne Maaned ikke i nogen nævneværdig Grad vist sig udadtil. Indre Anliggender har taget alle Kræfter i Brug. Selv Møderne har væsentlig været helliget Foreningens Privatliv. — Bl. a. er der afholdt 4 Aars Stiftelsesfest d. 24. September og Generalforsamling d. 6. Oktober.

Ved Stiftelsesfesten holdt Hr. Nic. L. Petersen Festtalen, hvorefter de tilstedeværende, der dels bestod af vore egne Medlemmer og dels af Medlemmerne fra Vesterbro Afdeling og fra Glostrup, gensidig underholdt hverandre med Taler og Sang. Den første Halvdel af Festen var præget af den dybeste Alvor, der ligesom blev ramt i Kernen, da man midt under Festligheden oplæste en Del Breve og Telegrammer, hvori fraværende Medlemmer ønskede Foreningen til Lykke og opfordrede til et kraftigt Arbejde for vor „fælles" Sag. En humoristisk Sang af Hr. J. Schrøder brød for en Del det alvorlige, og Dansen sluttede Festen.

Paa Generalforsamlingen fremlagde Styrelsen Regnskabet, medens adskillige Udvalg afgav Beretning over Foreningens indre Arbejde. Baade Status og Beretningen fremviste, at det havde været et forholdsvis rigt Kvartal. Derefter fremkom der en Diskussion, som væsentlig drejede sig om, hvorledes man bør og ikke bør optræde overfor hverandre indbyrdes og overfor Modstandere i Almindelighed. Sindene kom i Oprør, og selv de mere rolige blev revne med. Stemningen blev presset op til en Højde, der sikkert vil sende en varm Strøm i Form af et energisk Arbejde ud over det noget kølige København. Store, øde Felter vil sikkert i den kommende Tid blive tagne i Brug.

Breve til Foreningen bedes adresserede til Formanden, f. T. undertegnede, Nansensgade 32 4 th. *Mikkel Christensen.*

Vesterbro Afdeling.

Foreningens Møder har i den forløbne Maaned ikke været saa godt besøgte, som de kunde være, Medlemmerne opfordres til at give lidt talrigere Møde.

Programmet har ellers været godt, særlig kan fremhæves Fredegod Jacobsens udmærkede Foredrag om „Socialistisk Angreb og Forsvar", og Hr. Månnsons interessante Skildring af Pressen, „den syvende Stormagt".

Tirsdag d. 4. Oktober afholdt Foreningen sin ordinære Kvartalsgeneralforsamling.

Der blev valgt en Del nye Bestyrelsesmedlemmer, en Formand, en Sekretær og en Repræsentant. P. Nielsen valgtes til Formand i Stedet for Frederik Vedsøe, og til Sekretær og Repræsentant valgtes henholdsvis P. Madsen og B. Schmütz. Der var indkommet et Forslag om Oprettelsen af et Fanefond. Forslaget gik igennem og til Udvalgsmedlemmer valgtes A. Nielsen, R. Madsen og B. Schmütz. Foreningen har endvidere fra „Socialdemokratisk Forbund" modtaget et Eksemplar af hver af de Skrifter, som Partiet har udgivet. Hans Laursen.

Krigen.

For at faa oprettet en Læsestue for Medlemmerne af de københavnske Afdelinger, er der nedsat et Udvalg til at skaffe de fornødne Midler til Veje. Dette Udvalg arbejder meget energisk, det har blandt andet udgivet en Pjece „Krigen" af Peter Krapotkin. Naar man læser denne Pjese forbavses man over, at den er skrevet for Aar tilbage, det er, som dens fyndige og manende Ord mod det diplomatiske Rænkespil bliver slynget mod den nuværende Verdenssituation med sine Fredskonferencer og Massemord.

Pjecen, som er rosende omtalt af den frisindede Presse i København, taler ud fra et stort og frit Syn paa Samværet mellem Menneskene og er gennemsyret som alle Krapotkins Skrifter af en inderlig, ophøjet Kærlighed til den undertrykte Klasse.

Udbredelsen af denne Pjece er derfor for os ikke alene en Forretningssag men ogsaa en Hjertesag, og da den kan bruges i Agitationens Tjeneste, vil vi anbefale den paa det bedste. Den trykt i 2000 Ekspl. og koster 5 Øre. Man kan faa den ved at henvende sig til Redaktionen. Provinsafdelingerne har Kredit.

Artikler til det først udkommende Nr. af „Ny Tid" bedes indsendt til Redaktionen inden den 15. i Maaneden.

Agitér for dit Blad ved at lade dine Venner læse det.

Hvert enkelt Medlem er Abonnentsamler.

Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer og koster 55 Øre halvaarlig (Postpenge iberegnet).

Socialistisk Ungdomsforbunds Adresse: Ed. Adelorn, Todesgade 20 3. Kbhvn. N.

Ekspeditionens Adresse: Todesgade 20 3.

Redaktionens Adresse: Vævergade S 1. Kbhvn. N.

Redaktion: Chr. Christensen, Ansvarhavende, Alb. Jørgensen.

Axel Hoff's Bogtrykkeri, Vesterbrogade 41 B. Kbhvn.